

LUBUSKI WOJEWÓDZKI
KONSERWATOR ZABYTKÓW
Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków
w Zielonej Górze
ul. Kopernika 1, 65-063 Zielona Góra
tel. (068) 324 73 90, 324 74 11, fax 325 37 45
e-mail: sekretariat.zgora@lwkz.pl,
www.lwkz.pl

Zielona Góra, dn. 29-11-2019

ZR.5144.33.2019

✓ Parafia Rzymskokatolicka
pw. św. Anny
Broniszów 29
67-120 Koźuchów

D E C Y Z J A

Na podstawie art. 89 p. 2, art. 91 ust. 4 p. 4, art. 7 p. 1, art. 6 ust. 1 p. 2 lit. a oraz art. 36 ust. 1 p. 1 i 3 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. 2018 r., poz. 2067, t. j., ze zm.), stosownie do § 12 Rozporządzenia, Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 sierpnia 2018 r., w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków (Dz. U. z 2018 r., poz. 1609, t. j.), oraz art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2018 r., poz. 2096, t. j., ze zm.), po rozpatrzeniu wniosku Parafii Rzymskokatolickiej pw. św. Anny w Broniszowie z dnia 26.11.2019 r.

Lubuski Wojewódzki Konserwator Zabytków udziela pozwolenia na

prowadzenie badań konserwatorskich, prac konserwatorskich i restauratorskich przy **emporce muzycznej wpisanej do rejestru zabytków ruchomych pod nr 12/B/70 poz. 7, stanowiącej element wyposażenia kościoła parafialnego pw. św. Anny w Broniszowie, w następującym zakresie:**

Elementy polichromowane:

1. Dezynfekcja i dezynsekcja obiektu.
2. Pobranie próbek do badań pigmentów i stratygrafii zabytku.
Należy ustalić stratyografię obszaru ścian w bezpośrednim sąsiedztwie empory, w celu stwierdzenia czy drewnianym elementom łożu towarzyszyły dekoracje ścienne.
3. Zabezpieczenie odspajających się łusek warstwy malarskiej i zaprawy.
4. Demontaż obiektu - obejmie wszystkie elementy ruchome.
5. Zabezpieczenie obiektu na czas transportu.

6. Transport ruchomych elementów obiektu do pracowni konserwatorskiej w Toruniu.
Podjęcie czynności określonych poniżej warunkuje się akceptacją Lubuskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków opracowania zawierającego:

- wyniki badań obiektu z zakresu historii i historii sztuki,
- wyniki badań technologiczno-konserwatorskich obiektu oraz ścian wokół łoża,
- interpretację ww. badań wraz z wnioskami, w odniesieniu do historii obiektu i datowania warstw,
- określenie warstw technologicznych proponowanych do usunięcia wraz z uzasadnieniem,
- określenie sposobu i zakresu prowadzenia prac restauratorskich w oparciu o wyniki badań i rozpoznanie stanu zachowania obiektu,
- przedstawienie wstępnej koncepcji sposobu wykonania prac restauratorskich, wraz z przedstawieniem wizualizacji wyglądu obiektu po pracach.

7. Oczyszczenie warstwy malarskiej z zabrudzeń powierzchniowych.

8. Konsolidacja warstwy malarskiej.

9. Podklejenie odspajającej się warstwy zaprawy.

10. Usunięcie wtórnych nawarstwień, przemaalowań (Deck 2000/Remmers Age, szpachelki, skalpele).

Przed przystąpieniem do realizacji czynności określonych w punktach 10-15 konieczne jest dokonanie oceny stanu zachowania obiektu oraz uzgodnienie proponowanego sposobu prowadzenia działań konserwatorskich z przedstawicielem Lubuskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków lub przedstawienie fotografii prób usuwania warstw wtórnych oraz punktowania, retuszu warstwy malarskiej, złocień i srebrzeń.

11. Impregnacja drewna.

12. Uzupelnienie ubytków drewna.

13. Uzupelnienie ubytków zaprawy.

14. Nałożenie werniksu retuszarskiego.

15. Uzupelnienie ubytków warstwy malarskiej.

16. Nałożenie werniksu końcowego.

17. Wykonanie dokumentacji fotograficznej po zakończeniu prac.

Elementy zlocone:

1. Dokumentacja fotograficzna przed rozpoczęciem prac.

2. Określenie stanu zachowania drewna, zaprawy oraz złocień.

3. Dezynfekcja i dezynsekcja obiektu.

4. Pobranie próbek do badań pigmentów i stratygrafii zabytku.

5. Zabezpieczenie odspajających się łusek.

6. Demontaż obiektu - obejmie wszystkie ruchome.

7. Zabezpieczenie obiektu na czas transportu.

8. Transport ruchomych elementów obiektu do pracowni konserwatorskiej w Toruniu.

9. Oczyszczenie elementów z zabrudzeń powierzchniowych.

10. Usunięcie wtórnych nawarstwień.

11. Impregnacja drewna.

12. Uzupelnienie ubytkow drewna.
13. Uzupelnienie ubytkow zaprawy.
14. Nałożenie bolusu pod zlocenia.
15. Uzupelnienie ubytkow zlocen (zloto w platkach).
16. Spatynowanie zlocen (drobna wata metalowa)
17. Scalenie kolorystyczne z oryginalem (patyna bitumiczna/pigmenty w proszku zmieszane ze spoiwem klejowym).
18. Montaz zlozonych elementow na emporze muzycznej.
19. Wykonanie dokumentacji fotograficznej po zakonczeniu prac.

Termin ważności pozwolenia: 31.12.2025 r.

Niniejsze pozwolenie, stosownie do § 12 wyżej cyt rozporządzenia, wydaje się pod warunkiem spełnienia przez inwestora następujących obowiązków:

- zawiadomienia wojewódzkiego konserwatora zabytków o terminie rozpoczęcia i zakończenia wskazanych w pozwoleniu działań,
- obowiązku wykonywania badań konserwatorskich oraz kierowania pracami konserwatorskimi i restauratorskimi przez osobę spełniającą wymagania, o których mowa w art. 37a ustawy – Pana Pawła Dyczewskiego, dyplomowanego konserwatora dzieł sztuki;
- przekazania wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków nie później niż w terminie 14 dni przed dokonaniem zmiany osoby wykonującej badania konserwatorskie i kierującej pracami konserwatorskimi:
 - imienia, nazwiska i adresu osoby prowadzącej badania i prace konserwatorskie przy zabytku,
 - dokumentów potwierdzających spełnianie przez tę osobę wymagań, o których mowa w art. 37a ustawy,
 - oświadczenia osoby, o przyjęciu przez tę osobę obowiązku wykonywania badań.
- prowadzenia dokumentacji przebiegu wskazanych w pozwoleniu badań i prac, w sposób umożliwiający jednoznaczną identyfikację i dokładną lokalizację przestrzenną wszystkich czynności, użytych materiałów oraz dokonanych odkryć, i przekazania jej wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków w terminie 3 miesięcy od dnia zakończenia tych prac lub badań,
- opracowania sposobu postępowania z zabytkiem po zakończeniu wskazanych w pozwoleniu badań i prac oraz przekazania tego opracowania wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków w terminie 3 miesięcy od dnia zakończenia tych prac,
- zawiadomienia wojewódzkiego konserwatora zabytków o terminie podjęcia określonych czynności związanych z wydanym pozwoleniem, przynajmniej 3 dni przed dniem rozpoczęcia tych czynności,
- niezwłocznego zawiadomienia wojewódzkiego konserwatora zabytków o zagrożeniach lub nowych okolicznościach ujawnionych w trakcie prowadzenia badań konserwatorskich i prac konserwatorskich,

- prowadzenia dokumentacji przebiegu wskazanych w pozwoleniu badań i prac, a w przypadku etapowania prac po każdym realizowanym w danym roku kalendarzowym etapie, w sposób umożliwiający jednoznaczną identyfikację i dokładną lokalizację przestrzenną wszystkich czynności, użytych materiałów oraz dokonanych odkryć, i przekazania jej wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków w terminie 3 miesięcy od dnia zakończenia tych prac lub badań,
- opracowania sposobu postępowania z zabytkiem po zakończeniu wskazanych w pozwoleniu badań i prac oraz przekazania tego opracowania wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków w terminie 3 miesięcy od dnia zakończenia tych prac lub badań,
- w przypadku etapowania prac, dokonywania odbiorów z udziałem przedstawiciela wojewódzkiego konserwatora zabytków oraz wykonawcy badań i prac konserwatorskich, po zakończeniu etapu wykonywanego w danym roku kalendarzowym,
- dokonaniu odbioru końcowego badań konserwatorskich i prac konserwatorskich i restauratorskich objętych pozwoleniem z udziałem przedstawiciela wojewódzkiego konserwatora zabytków oraz wykonawcy badań i prac konserwatorskich.

u z a s a d n i e

W dniu 26.11.2019 r. do Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Zielonej Górze wpłynął wniosek Proboszcza Parafii Rzymskokatolickiej pw. św. Anny w Broniszowie w sprawie udzielenia pozwolenia na prowadzenie badań, prac konserwatorskich i restauratorskich przy emporze muzycznej z kościoła pw. św. Anny w Broniszowie.

W związku z tym, iż planowane prace dotyczą zabytku ruchomego wpisanego do rejestru pod nr 12/B/70 poz. 7, zgodnie z artykułem 36 ust. 1 p. 1 i 3 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, prowadzenie badań i prac konserwatorskich i restauratorskich wymaga uzyskania pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków w trybie decyzji administracyjnej. Ponadto, empora muzyczna stanowi element wyposażenia kościoła parafialnego pw. św. Anny w Broniszowie, wpisanego do rejestru zabytków pod nr 52.

Rokokową emporę muzyczną z kościoła parafialnego pw. św. Anny w Broniszowie wykonano z fundacji Katarzyny Konstancji baronowej v. Skrońskiej w 1760 r., wraz z innymi elementami wyposażenia świątyni, m.in. stallami, amboną, lożą kolatorską i ołtarzem głównym. Konstrukcję empory stanowi pełna balustrada o faliście ukształtowanej linii. Kompozycja jest symetryczna, stanowi układ miękko płynących płycin i obramień z bogatą ornamentyką detalu na ich styku. Powierzchnię empory zdobi marmoryzacja, a ornamenty są złożone i srebrzone.

Jak ustalono, stan zachowania obiektu jest zły. Struktura drewna jest osłabiona, widoczne są liczne ślady po owadach, ubytki zaprawy w obszarze głównych płycin stanowiących konstrukcję empory, jak i złożonych ornamentów i elementów dekoracyjnych. Na podstawie przedłożonego programu prac konserwatorskich autorstwa P. Dyczewskiego stwierdzono, że przyczepność zaprawy do drewna jest słaba, wymaga niezwłocznego wzmocnienia i podklejenia. Poszczególne fragmenty są odspojone a ich struktura bardzo

osłabiona. Obiekt posiada wiele uszkodzeń i ubytków ornamentów oraz elementów dekoracyjnych. Oprócz samych ubytków istnieje również wiele miejsc, gdzie ornamenty i elementy dekoracyjne nie zachowały się. Ponadto obiekt nosi ślady wtórnych przemalowań. Powyższe względy, decydujące o złym stanie zachowania, uzasadniają przeprowadzenie pełnego zakresu prac konserwatorskich i restauratorskich. Ich celem jest zabezpieczenie zabytkowej substancji przed dalszym niszczeniem oraz zahamowanie procesów destrukcyjnych, a także przywrócenie utraconych walorów artystycznych i estetycznych.

Zgodnie z przedłożonym programem badań i prac konserwatorskich autorstwa dyplomowanego konserwatora dzieł sztuki P. Dyczewskiego, planowane działania mają na celu właściwe rozpoznanie obiektu, poprawa jego stanu zachowania oraz przywrócenie wyglądu pierwotnego. Program prac został zaakceptowany pod względem merytorycznym. Zgodnie z jego założeniami, planowane działania obejmują pełny zakres prac badawczych, konserwatorskich i restauratorskich. Przeprowadzenie badań konserwatorskich doprowadzi do pogłębienia wiedzy na temat zabytkowego wyposażenia kościoła w Broniszowie oraz właściwego rozpoznania obiektu. Planowane działania będą miały pozytywny wpływ na utrwalenie struktury zabytkowej oraz zachowane wartości artystyczne, historyczne i naukowe obiektu, jak również wyeksponowanie jego walorów. Z uwagi na fakt, iż planowane działania dotyczą cennego obiektu, w sentencji decyzji określono obowiązki Inwestora, które należy spełnić dla umożliwienia sprawowania właściwego nadzoru konserwatorskiego nad prowadzonymi pracami. Do wprowadzenia warunków w decyzji upoważniają konserwatora zabytków m.in. przepisy wyżej cyt. Rozporządzenia, Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 sierpnia 2018 r., a także zapisy art. 4 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, który stanowi, że ochrona zabytków polega w szczególności na podejmowaniu przez organy administracji publicznej działań mających na celu zapobieganie zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytku.

Wobec powyższego na podstawie art. 36 ust. 1 p. 1, art. 89 p. 2, art. 91 ust. 4 p. 4, art. 7 p. 1, art. 6 ust. 1 p. 2 lit. a ustawy z dn. 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, oraz art. 104 ustawy z dnia 14.06.1960 roku Kodeks postępowania administracyjnego, orzeczono jak w sentencji niniejszej decyzji.

Informuję, że:

1. Wojewódzki Konserwator Zabytków, zgodnie z art. 47 ustawy z dn. 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, może wznowić postępowanie w sprawie wydanego pozwolenia, a następnie zmienić je lub cofnąć, w drodze decyzji, jeżeli w trakcie wykonywania robót określonych w pozwoleniu wystąpiły nowe fakty i okoliczności, mogące doprowadzić do uszkodzenia lub zniszczenia zabytku.
2. pozwolenie może być cofnięte lub zmienione w razie ujawnienia, po jego wydaniu, nowych okoliczności, które mogą mieć wpływ na zakres prowadzenia wskazanych w pozwoleniu prac, robót, badań, innych działań, stosownie do § 12 wyżej cyt. rozporządzenia.
3. pisemne zawiadomienia i dane, o których mowa w § 21 ust. 1 rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 sierpnia 2018 r. (Dz. U. z 2018, poz.1609) w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, w przypadku spraw

załatwianych przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Zielonej Górze, należy kierować: na adres Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Zielonej Górze podany w nagłówku niniejszej decyzji lub na adres poczty elektronicznej sekretariat.zgora@lwzkz.pl bądź faksem nr 68 325 37 45.

pouczenie

Od niniejszej decyzji służy stronom odwołanie do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowe w Warszawie za moim pośrednictwem w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia.

W trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję. Decyzja staje się ostateczna i prawomocna z dniem doręczenia organowi administracji publicznej oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania. Decyzja podlega wykonaniu przed upływem terminu do wniesienia odwołania, jeżeli jest zgodna z zadaniem wszystkich stron lub jeżeli wszystkie strony zrzekły się prawa do wniesienia odwołania.

Zgodnie z art. 107d ustawy z dn. 23 lipca 2003 o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami: kto bez pozwolenia albo niezgodnie z zakresem lub warunkami określonymi w pozwoleniu wojewódzkiego konserwatora zabytków podejmuje działania o których mowa w art. 36 ust. 1 pkt 1-5, podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 do 500 000 zł.

wz. Lubuskiego Wojewódzkiego
Konserwatora Zabytków

Kierownik Wydziału

ds. Inspekcji Zabytków Ruchomych

Agnieszka Skowron
mgr Agnieszka Skowron

**LUBUSKI WOJEWÓDZKI
KONSERWATOR ZABYTKÓW**

65-063 Zielona Góra, ul. Kopernika 1
tel. 068 324 73 90, 068 324 74 11
tel./fax 068 325 37 45

otrzymuje:

1. Adresat, w zał. 1 egz. programu prac

do wiadomości:

2. Zielonogórsko-Gorzowska Kuria Diecezjalna, pl. Powstańców Wlkp. 1, 66-001
Zielona Góra

a/a (12668) opracowała: K. Idryjan, 29.11.2019 r.

Dokonano zapłaty opłaty skarbowej w wysokości 82 zł
tytułem wydania decyzji na rachunek
Urzędu Miasta w Zielonej Górze w dniu 23.02.2016 r.
inspektor ochrony zabytków Karolina Idryjan